

รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

เรื่อง ภัยพิบัติและแนวทางการจัดการใน

ทวีปอเมริกาใต้

ครูผู้สอน ครูวิจิต ล้อยศ

ครูศิริพร สิ้นสมุทรไทย

เรื่อง ภัยพิบัติและแนวทางการจัดการ
ในทวีปอเมริกาใต้

จุดประสงค์การเรียนรู้

(ด้านความรู้)

- นักเรียนสามารถอธิบายลักษณะทางกายของทวีปอเมริกาใต้ที่ส่งผลต่อการเกิดภัยพิบัติได้
- นักเรียนสามารถอธิบายผลกระทบและแนวทางการจัดการภัยพิบัติของทวีปอเมริกาใต้ที่ยั่งยืนได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

(ด้านทักษะ กระบวนการ)

- นักเรียนสามารถใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับภัยพิบัติและแนวทางการจัดการของทวีปอเมริกาใต้ได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

(ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์)

- ใฝ่เรียนรู้
- มุ่งมั่นในการทำงาน

(คุณลักษณะเฉพาะ)

- นักเรียนเห็นความสำคัญของการศึกษาเรียนรู้ภัยพิบัติและแนวทางการจัดการของทวีปอเมริกาใต้ที่มีผลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ โดยสามารถตอบคำถามได้

กิจกรรมก่อนบทเรียน

กิจกรรมกลุ่ม : เรื่อง ภัยพิบัติและแนวทางการจัดการในทวีปอเมริกาใต้

คำชี้แจง : ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทบทวนบทเรียนเกี่ยวกับทวีปอเมริกาใต้ จากนั้นตอบในประเด็นคำถามที่ครูกำหนดให้ดังนี้ “นักเรียนคิดว่าทวีปอเมริกาใต้มีภัยพิบัติทางธรรมชาติ มากหรือน้อย และคิดว่ามีความเหมือนหรือความแตกต่างจากทวีปอเมริกาเหนือหรือไม่ อย่างไร”

หมายเหตุ : ทั้งนี้จะมีการเรียกนักเรียนออกนำเสนอทุกกลุ่ม

ปัญหาภัยแล้ง

สาเหตุ : ๑. การพัดพาความร้อนสูงในมหาสมุทรอินเดียเกิดจากอิทธิพลของลมในชั้นบรรยากาศโทรโพสเฟียร์ระดับบน พัดพาคลื่นความร้อนจากมหาสมุทรอินเดียไปยังมหาสมุทรแอตแลนติกบริเวณทิศตะวันออกของทวีปอเมริกาใต้

๒. สภาวะโลกร้อน ทำให้สภาพอากาศเปลี่ยนแปลงลมประจำที่พัดพาความชื้นหายไป **ฝนตกน้อย**

๓. จากกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ เช่น การตัดไม้ทำลายป่า

ปัญหาอุทกภัย

- สาเหตุ :
๑. ฝนตกหนักต่อเนื่องเป็นเวลานาน
 ๒. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทำให้เกิดฝนตกหนัก
 ๓. น้ำทะเลหนุนและน้ำเอ่อล้นตลิ่ง
 ๔. การระบายน้ำที่ไม่ได้มาตรฐาน ทำให้น้ำขังเมื่อฝนตกหนัก

ปัญหาแผ่นดินไหว

สาเหตุ : เกิดจากการเคลื่อนที่อย่างฉับพลันของรอยเลื่อนบริเวณรอยต่อของแผ่นเปลือกโลกขนาดใหญ่ ๒ แผ่น คือ **แผ่นนาสกา**และ**แผ่นอเมริกาใต้** ซึ่งอยู่ใน**แนววงแหวนแห่งไฟ**ในมหาสมุทรแปซิฟิก ดังนั้น จึงเกิดแผ่นดินไหวบ่อยครั้งและรุนแรงเมื่อแผ่นเปลือกโลกดังกล่าวเคลื่อนที่

ปัญหาไฟป่า

สาเหตุ : ๑. การเผาป่าเพื่อทำไร่หรือขยายพื้นที่ทำการเกษตรอื่น ๆ

๒. การเกิดภัยแล้งทำให้พืชแห้งจัด ติดไฟได้ง่าย

๓. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก เป็นอีกสาเหตุที่ทำให้เกิดไฟป่าบ่อยขึ้น เนื่องจากมีระยะเวลาการเกิดความแห้งแล้งบ่อยขึ้น

กิจกรรมระหว่างบทเรียน

กิจกรรมกลุ่ม : เรื่อง ภัยพิบัติและแนวทางการจัดการในทวีปอเมริกาใต้

คำชี้แจง : ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจับสลากหัวข้อภัยพิบัติในทวีปอเมริกาใต้ ประกอบด้วย ภัยแล้ง อุทกภัย แผ่นดินไหว และไฟป่า จากนั้นให้แต่ละกลุ่มจัดทำตาราง สาเหตุและผลกระทบที่เกิดจากภัยพิบัตินั้น ๆ

หมายเหตุ : ทั้งนี้ให้ทุกกลุ่มนำเสนอ พร้อมบันทึกข้อมูลของเพื่อนกลุ่มอื่นให้ครบถ้วน (บันทึกไว้ในตาราง)

แนวทางการจัดการภัยพิบัติ

ทวีปอเมริกาใต้ต้องเผชิญกับภัยพิบัติทางธรรมชาติรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งครอบคลุมเกือบทุกพื้นที่ และได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ภัยพิบัติมาอย่างยาวนาน ประเทศต่าง ๆ จึงให้ความสำคัญและมีแนวทางการจัดการภัยพิบัติตามกระบวนการ ดังนี้

กิจกรรมประจำบทเรียน

กิจกรรมกลุ่ม : เรื่อง ภัยพิบัติและแนวทางการจัดการในทวีปอเมริกาใต้

คำชี้แจง : ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอแนวทางการป้องกันและรับมือภัยพิบัติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยแบ่งออกเป็น ๓ ช่วงเวลา ประกอบด้วย

๑. ก่อนเกิดภัยพิบัติ (ควรเตรียมการรับมืออย่างไร)
๒. ระหว่างเกิดภัยพิบัติ (วิธีการรับมือ)
๓. หลังเกิดภัยพิบัติ (การฟื้นฟูและช่วยเหลือด้วยวิธีการใด)

กิจกรรมประจำบทเรียน

กิจกรรมกลุ่ม : เรื่อง ภัยพิบัติและแนวทางการจัดการในทวีปอเมริกาใต้

คำชี้แจง : ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำใบงานที่ ๒๔ เรื่อง ภัยพิบัติและแนวทางการจัดการในทวีปอเมริกาใต้ โดยให้นักเรียนอ่านข่าวหรือสถานการณ์ตัวอย่าง จำนวน ๓ ตัวอย่าง จากนั้นตอบในประเด็นคำถามที่ครูกำหนดให้ให้ครบถ้วน และถูกต้อง

หมายเหตุ : ให้นักเรียนทุกกลุ่มเตรียมคนนำเสนอ จำนวน ๑ คน

ตัวอย่างเอกสาร

ใบงานที่ ๒๔ เรื่อง **ภัยพิบัติและแนวทางการจัดการในทวีปอเมริกาใต้**

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ **ภัยพิบัติทางธรรมชาติและ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง **ภัยพิบัติและแนวทางการจัดการในทวีปอเมริกาใต้**

ใบงานที่ ๒๔ เรื่อง ภัยพิบัติและแนวทางการจัดการในทวีปอเมริกาใต้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ภัยพิบัติทางธรรมชาติและ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ภัยพิบัติและแนวทางการจัดการในทวีปอเมริกาใต้
รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รหัสวิชา ส ๒๓๑๐๓
ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำใบงานที่ ๒๔ เรื่อง ภัยพิบัติและแนวทางการจัดการในทวีปอเมริกาใต้ โดยให้นักเรียนอ่านข่าวหรือสถานการณ์ตัวอย่าง จำนวน ๓ ตัวอย่าง จากนั้นตอบในประเด็นคำถามที่กำหนดให้ ให้ครบถ้วน และถูกต้อง (พร้อมนำเสนอสื่อ)

ข่าวหรือสถานการณ์ตัวอย่าง : เรื่องที่ ๓ ทวีปอเมริกาใต้ ทหนาวจัด-อาร์เจนตินา ตายแล้ว

ประชาชนในอาร์เจนตินาเสียชีวิต ๔ คน จากคลื่นความเย็นทวีปแอนตาร์กติกา ที่พัดปกคลุมประเทศ ด้านประเทศในทวีปอเมริกาใต้ก็มีรายงานผู้เสียชีวิตจากอากาศหนาวจัดเช่นกัน แต่ไม่ระบุจำนวนที่แน่ชัดสำนักข่าวต่างประเทศรายงานว่า ประชาชนในกรุงบูเอโนส ไอเรส ประเทศอาร์เจนตินา เสียชีวิต ๔ คน จากสภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำเกินไป ซึ่งผู้เสียชีวิตส่วนใหญ่ เป็นคนไร้ที่อยู่อาศัย โดยในรายงานระบุว่า อากาศที่เย็นจัดในช่วงนี้ พัดมาจากทวีปแอนตาร์กติกา ส่งผลให้อุณหภูมิในประเทศแถบอเมริกาใต้ลดต่ำลง ด้านกรมอุตุนิยมวิทยาอาร์เจนตินา เผยว่า คลื่นความเย็น อาจส่งผลให้อาร์เจนตินาอากาศหนาวจัดทั่วประเทศ และอุณหภูมิอาจลดต่ำถึง -๑๔ องศาเซลเซียส ที่ เมืองปาตาโกเนีย ทางตอนกลางของประเทศ ส่วนทางตอนเหนืออาจอยู่ระหว่าง ๐-๓ องศาเซลเซียส นอกจากนี้ รัฐบาลอาร์เจนตินา ยังเพิ่มการนำเข้าอุปกรณ์ไฟฟ้าทำความร้อนจากบราซิล รวมถึงสั่งกำจัดการใช้พลังงานก๊าซธรรมชาติในวงการผลิตสาหรรม เพื่อรองรับความต้องการของประชาชนในขณะนี้ ด้านประเทศปารากวัย อุรุกวัย และโบลิเวีย มีรายงานผู้เสียชีวิตอันเนื่องมาจากอากาศหนาวจัดเช่นกัน แต่ข่าวไม่ระบุจำนวน และส่งผลกระทบต่อถึงจิสี บราซิล เปรู

๑. ข่าวนี้เป็นภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในทวีปอเมริกาใต้ด้านใด

ตอบ

.....

๒. ภัยพิบัตินี้มีสาเหตุเกิดจากสิ่งใด

ตอบ

.....

๓. ภัยพิบัตินี้ส่งผลกระทบต่ออย่างไร

ตอบ

.....

.....

ตัวอย่างเอกสาร

ใบงานที่ ๒๔ เรื่อง **ภัยพิบัติและแนวทางการจัดการ**
ในทวีปอเมริกาใต้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ภัยพิบัติทางธรรมชาติและ
การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง **ภัยพิบัติและแนว**
ทางการจัดการในทวีปอเมริกาใต้

ข่าวหรือสถานการณ์ตัวอย่าง : เรื่องที่ ๒ แผ่นดินไหว ๗.๕ ศูนย์กลางที่เอกวาดอร์ สะเทือนทั่วมัทวีอเมริกาใต้
เกิดเหตุแผ่นดินไหวขนาด ๗.๕ มีศูนย์กลางอยู่ที่ประเทศเอกวาดอร์ ชายแดนใกล้กับประเทศ
เปรู แรงสั่นสะเทือนรับรู้ได้ทั่วมัทวีอเมริกาใต้ เบื้องต้นยังไม่มึรายงานความเสียหายขนาดใหญ่ และยังไม่มี
การแจ้งเตือนภัยสึนามิ เหตุการณ์แผ่นดินไหวนี้เกิดขึ้นช่วง ๐๕.๑๗ น. ตามเวลาท้องถิ่นของเอกวาดอร์
หรือตรงกับบ้านเราช่วงหัวค่ำที่ผ่านมา สถาบันธรณีฟิสิกส์แห่งเอกวาดอร์ รายงานว่า เกิดแผ่นดินไหวขนาด
๗.๕ ศูนย์กลางอยู่ห่างจากเมืองอัมบาโต ไปทางตะวันออกเฉียงใต้ราว ๒๒๔ กิโลเมตร ลึกลงไปประมาณ
๑๔๘ กิโลเมตร และเป็นพื้นที่ใกล้ชายแดนเอกวาดอร์ – เปรู แรงสั่นสะเทือนรับรู้ได้ทั่วมัทวีอเมริกาใต้
รวมถึงเปรู เอกวาดอร์ และโคลอมเบีย บางจุดประชาชนรับรู้แรงสั่นสะเทือนนานราว ๓๐ วินาที ด้าน
สถาบันธรณีฟิสิกส์ของเปรู รายงานว่า หลังเกิดแผ่นดินไหวครั้งแรก ก็มีรายงานการเกิดอาฟเตอร์ช็อก
ตามมาหลังจากนั้นประมาณครึ่งชั่วโมง อย่างน้อย ๒ ครั้ง ขนาด ๖.๑ และ ๖.๖๑

๑. ข่าวนี้เป็นภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในทวีปอเมริกาใต้ด้านใด

ตอบ

๒. ภัยพิบัตินี้มีสาเหตุเกิดจากสิ่งใด

ตอบ

๓. ภัยพิบัตินี้ส่งผลกระทบอย่างไร

ตอบ

ข่าวหรือสถานการณ์ตัวอย่าง : เรื่องที่ ๓ ช็อก ไฟไหม้ป่าแอมะซอน ภาพเตือนเกิดไฟป่าแดงโร่ทั่วมัทวีบราซิล
เมื่อ ๒๓ ส.ค.๖๒ เว็บไซต์เดอะซัน รายงานว่า เมฆสถานการณ์ไฟไหม้ป่าแอมะซอนในบราซิล
ยังสุดน่าหวง ‘โกลบอล ฟอเรสต์ วอตช์’ (Global Forest Watch) แสดงให้เห็นบริเวณที่เกิดไฟไหม้ป่าแอมะ
ซอน จนสีแดงโร่เกือบทั่วมัทวีบราซิล ขณะที่ประเทศเพื่อนบ้านอย่างโบลิเวีย เกิดไฟไหม้ป่าเช่นกัน ในช่วง
๑๓-๒๒ ส.ค.๖๒ เดือนให้เห็นวิกฤตการณ์ไฟไหม้ป่าแอมะซอนในประเทศบราซิลรุนแรงมาก หลังจากเกิด
ไฟไหม้ป่าครั้งใหม่ที่ผืนป่าแอมะซอนกว่า ๙,๕๐๐ จุด ตั้งแต่เมื่อ ๑๕ ส.ค.ที่ผ่านมา ส่วนใหญ่ไฟป่าเกิดใน
บริเวณที่เรียกว่า แอ่งแอมะซอน Amazon Basin ซึ่งเป็นผืนป่าแอมะซอนบนภูมิประเทศที่มีลักษณะเป็น
แอ่ง ตัวเลขจากสถาบันวิจัยด้านอวกาศแห่งชาติของบราซิลได้แสดงให้เห็นว่า ในเดือนกรกฎาคมที่ผ่านมา
ได้เกิดไฟไหม้ป่าแอมะซอน ซึ่งเป็นผืนป่าดิบชื้นที่ใหญ่ที่สุดในโลก จนได้ชื่อว่าเป็น ‘ปอดของโลก’ ได้
สูญเสียป่าเป็นพื้นที่ถึง ๕๑๔ ตารางไมล์ จนถือเป็นการสูญเสียพื้นที่ป่าแอมะซอนมากที่สุดในเดือนเดียว

ตัวอย่างเอกสาร

ใบงานที่ ๒๔ เรื่อง ภัยพิบัติและแนวทางการจัดการ
ในทวีปอเมริกาใต้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ ภัยพิบัติทางธรรมชาติและ
การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ภัยพิบัติและ
แนวทางการจัดการในทวีปอเมริกาใต้

๑. ชาวนี้เป็นภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในทวีปอเมริกาใต้ด้านใด

ตอบ

.....
.....

๒. ภัยพิบัตินี้มีสาเหตุเกิดจากสิ่งใด

ตอบ

.....
.....

๓. ภัยพิบัตินี้ส่งผลกระทบต่ออย่างไร

ตอบ

.....
.....

ชื่อ - นามสกุล

ชั้น

เลขที่

ชื่อ - นามสกุล

ชั้น

เลขที่

ชื่อ - นามสกุล

ชั้น

เลขที่

ชื่อ - นามสกุล

ชั้น

เลขที่

ชื่อ - นามสกุล

ชั้น

เลขที่

ฝากถึงครูและนักเรียนปลายทาง

- เอกสารที่ใช้ประกอบในการเรียนการสอน รวมทั้งการรับชมเทปบันทึกภาพย้อนหลัง คุณครูสามารถเข้าไปดาวน์โหลดและรับชมได้ที่ www.dltv.ac.th และหากมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมสามารถส่งข้อความผ่านทางอินบ็อกซ์ของ **Page Facebook** มุลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ DLTV

ฝากถึงครูและนักเรียนปลายทาง

- **บทเรียนครั้งต่อไป :**
เรื่องปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือ
- **สิ่งที่ต้องเตรียม :** ใบงานที่ ๒๕ และกระดาษ A๔ ตามจำนวนกลุ่ม
- **สำหรับนักเรียน :** ให้นักเรียนต้นทางและนักเรียนปลายทางไปศึกษาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือ มาเบื้องต้นก่อน

